

Žofie Vokálková: Mám ráda objevování málo hraných skladeb

Naše nejúspěšnější česká flétnistka absolvovala Konzervatoř v Praze ve třídě prof. Františka Malotína, dále pak studovala ve Francii a získala certifikát na mistrovských kurzech u světového flétnisty Jamese Galwaye. K nejdůležitějším soutěžním oceněním patří 1. cena v mezinárodní soutěži „Concertino Praga“, 3. cena v mezinárodní soutěži vítězů evropských soutěží „Pacem in terris“ v Německu, v mezinárodní soutěži „Pražské jaro“ získala „Cenu hlavního města Prahy“. V září roku 2000 získala jako první Evropanka Special Prize v prestižní soutěži „Web Concert Hall Competition“ v New Yorku.

Má za sebou řadu koncertních sólových vystoupení s našimi i zahraničními orchestry (Francie, Německo, Řecko, Španělsko, Rakousko, USA, Japonsko, U.A.E., aj.), je častým hostem prestižních festivalů. Byla vybrána prestižní americkou agenturou Concert-Artist k exkluzivnímu zastupování v USA.

Od roku 1999 natočila pro holandské vydavatelství HLM několik sólových CD, např. „6 koncertů op. 10 A. Vivaldiho“, CD „Mosaïque for Golden Flute“ a CD „Mozart in Prague“. Pravidelně vede mistrovské kurzy a absolvoje sólová koncertní turné v Evropě, USA a Japonsku. Žofii Vokálkovou jsme měli možnost vidět v TV pořadech ČT Bez limitu, Terra musica, na TV Nova při udílení cen ANNO 2002, kde předávala cenu pro nejpopulárnějšího muže, a několikrát vystoupila na ČT I v rámci Adventního koncertu, objevila se též na obálce prestižního hudebního časopisu Harmonie.

Hudba se pro vás stala denním chlebem. Co vás přesvědčilo k umělecké činnosti?

Od dětství jsem kolem sebe slyšela hudbu. Moji rodiče vedli amatérský soubor, a tak se u nás každý týden scházeli známi. Hrál se a povídalo. Abych nezlabil, koupili mi zobcovou flétnu a začali mě učit noty. Když mně bylo asi 5 let, přišla k nám poprvé i houslistka Gabriela Demeterová (tenkrát šletá) se svou starší sestrou, také houslistkou, a tak jsem měla kamarádku. Brzy jsme se obě zapojily do souboru, já na zobcovou flétnu a Gábina na housle.

Co vás vedlo k tomu, že jste zvolila za hudební nástroj právě flétnu?

Díky tatínkovi. Táta nikdy sochař, a dá se říct, že to byl „re ověk“. Takže si mimo jiné zájmy doma muzicíroval na různé dechové nástroje. Chodil jako „přerostlý“ žák do hudební školy na flétnu. A já začala chodit s ním, a už mi ta flétna „zůstala“.

Získala jste řadu ocenění, kterých z nich si nejvíce vážíte?

Já jsem byla od malička soutěživá. Mezi 4. a 6. rokem jsem vyhrála všechny první ceny na soutěži „Dřevěná pětalka“ Václava Žilky. Mělo to výhodu, vyhrála jsem tím postupně celou kolekci kvalitních zobcových fléten, které mám dodnes. Měla jsem to štěstí, že soutěže mě „hecovaly“ k lepším výkonům. Po vítězstvích v soutěžích konzervatoří bylo určité odrazovým můstkem vítězství v mezinárodní soutěži „Concertino Praga“. A pak pro česká pódia i „Cena města Prahy“ v mezinárodní soutěži „Pražské jaro“. V roce 2000 jsem získala jako první Evropanka zvláštní cenu za interpretaci v soutěži „Web Concert Hall New York“, a tím se mi otevřela cesta do USA.

Vedete mistrovské kurzy v USA a v Evropě, co Vás k tomu přivedlo a co nám o nich můžete říci?

V roce 1999 moje známá, flétnistka, která má v USA flétnovou školu, zorganizovala

zájezd svých známých do Čech. Zájezd byl spojen s flétnovými kurzy, které jsem vedla. Celá akce byla natolik úspěšná, že mne začali zvat do USA, aby nemuseli za mnou cestovat do Čech. Začala jsem jezdit do USA pravidelně. Kromě mistrovských kurzů jsem vedla semináře na univerzitách v Kalifornii, Arkansasu, Louisianě, a nyní se chystám do Pensylvánie.

Jedním z mých nejkrásnějších evropských zážitků bylo lektorské působení na Europrojektu komorní hry v Německu, kde jsem měla možnost tři týdny spolupracovat s vítězi evropských soutěží.

Co byste poradila dnešním mladým hudebníkům, kteří se připravují na uměleckou dráhu?

Dívat se a poslouchat. Nesoustředit se jen na svého učitele a být v zaujetí jen jednostranných názorů třeba 10

let. I když já musím říci, že můj pan profesor František Malotín na konzervatoři v Praze byl „poklad“. Přesto jsem pokračovala ve studiu i v zahraničí u prof. Christiana Lardé a světové hvězdy Jamese Galwaye.

Kteří autoři patří mezi vaše oblíbené, a proč?

Já nemám oblíbené a neoblíbené autory. Skladatelé mají skvělé skladby, ale i přišerné, nic neřkající výtvoř (a to i ti uznávaní světoví skladatelé). Kromě tradičního repertoáru, bez kterého se koncertní umělec neobejde, mám moc ráda objevování málo hraných skladeb, vybraných ze zahraničních katalogů, a různé nástrojové kombinace. V tomto ohledu moc ráda spolupracuji s kytaristou Lubomírem Brabcem, který má právě nástrojové experimentování moc rád. Díky tomu jsme například natočili na CD Modinha Villa-

Lobose Sextuor mystique pro neuvěřitelnou nástrojovou kombinaci flétna, hoboj, basklarinet, kytara, harfa, celesta.

Máte za sebou i řadu sólových vystoupení ve světě. Co vám tyto cesty přinesly a co na nich shledáváte přínosného?

Koncertování ve světě mi umožňuje poznávat jiné kultury, a to se samozřejmě odráží v hudební interpretaci. Občas slyším od nezavěšených lidí věty typu: „Ty si vlastně hraješ a jezdíš po světě, a ještě ti za to platí“. Tak takhle to opravdu nefunguje :-). Nejprve je to spousta práce, aby se umělec na zahraniční pódia vůbec dostal. Většinou si člověk toho turistického cestování moc neužije. Je to spíš dojet na místo, příprava na koncert, koncert a zpátky. U exotických zemí to bývá lepší, protože

přeci jen jedete na delší dobu, tak se určitý čas na prohlídku zajímavostí najde.

Která země vás překvapila svým publikem?

Každý národ má trochu jiné zvyklosti, jiný temperament. Miluji Japonsko a japonské publikum. Velké procento hraje amatérsky na hudební nástroje a mnoho jich chodí na klasické koncerty. Během koncertu sice téměř netleskají, ale na konci vás skoro nenechají odejít. Mám ráda výbornou organizaci koncertů, včetně toho, že na hotelu jeden večer vystrčíte zabalený kufr před dveře a druhý den jej v pořádku naleznete ve svém pokoji v jiném městě na jiném japonském ostrově. Ale mám ráda i afektovaně nadšené Američany, často zcela reálně zhmotňující romantickou seriálovou atmosféru (musíte si na to trochu zvyknout) nebo velmi příjemné, sympatické Australany, kde máte všude pocit domácího prostředí.

Rozhovor

Jak se naopak díváte na domácí publikum?

Bohužel většina Čechů moc na koncerty nechodí. Je to škoda. A ti, kteří na koncerty chodí, jsou často velmi kritičtí. Máte pocit, že městské publikum je „odborná“ porota, i když to často není pravda, a některým výrokům se člověk rád zasměje. Ráda hraji pro kruhy přátel hudby i malá města či obce. Koncerty bývají velmi příjemné, a rozhodně nemůžu říct, že by venkovské publikum bylo hudebně nevzdělané.

Jak už jsme se zmínili, vaše profese s sebou přináší i spoustu času stráveného

na cestách. Jak dokážete skloubit roli matky s uměleckou činností?

Ono to „umělecké“ mateřství je už od těhotenství trochu jiné. Nenastoupíte normálně na mateřskou dovolenou, ale ještě tři týdny před porodem stojíte na pódiu při sólovém koncertu, za zády orchestr, vyprodaný sál a modíte se, aby vám nepraskla plodová voda. Na konci šestinedělí hrajete opět první koncert a máte dokonale vymyšlený scénář pro kojení. Nejdůležitější je šikovný tatínek, bez kterého bych neměla nejen krásné dítě, ale i možnost hned znovu hrát. Zvládní být s ročním synem tři týdny sám doma, když

jsem odletěla do Japonska, a ještě zvládní odbourat během té doby dudlík. Nyní se můj program ustálil na 5–10 koncertech za měsíc a myslím, že při dobré organizaci práce se zvládneme plně synovi věnovat.

Věnujete se především komorní tvorbě, nebo dáváte přednost sólovým vystoupením?

Mám ráda oboje, komorní koncerty jsou o komunikaci mezi lidmi. V akci na pódiu, čekáte a posloucháte, jak to zahraje ten druhý či třetí, a snažíte se vytvořit krásný celek. Při sólovém hraní hraje člověk sám za sebe. Také slíznete celou smetanu „slávy“, nebo kritiky. Můj nejobdivnější sólový koncert byl ve Spojených arabských emirátech. Hrála jsem sólově s Komorním orchestrem pražských symfonií pro arabského šejka a ministra kultury na festivalu v Dubaji. Problém byl ten, že žena v těchto zemích na sólovém nebo vedoucím postavení není zvykem. Dostala jsem předem instrukce, co smím mít na sobě za šaty, že nesmím mít odhalený dekolt a ruce. Koncert byl venku a mímě foukalo, můj největší strach během koncertu byl, aby mi vítr neodvál šál přes ramena a já nezpůsobila mezinárodní incident. Co mne pak velmi potěšilo, že druhý den byla moje fotografie na prvních stranách arabského denního tisku.

S komorní hudbou jste se podílela na několika CD, připravujete některá další vydání?

Kromě asi desítky komorních CD jsem natočila 3 sólová CD, která vydalo holandské vydavatelství HLM Classic (A. Vivaldi 6 koncertů pro flétnu a orchestr, Mosaïque for Golden Flute a W. A. Mozart v Praze). Nyní v dubnu má křest nově CD

„Poetická zastavení“, které jsem nahrála s mezzosopranistkou Danielou Demuthovou a harfistkou Zbyňkou Šolcovou.

Do konce roku by mělo vyjít CD komorních skladeb s flétnou B. Martinů s ArteMiss triem a do třetice v USA vyjde moje sólové CD s varhanici Kathleen Schiede se skladbami 20. a 21. století.

Máte i jiné záliby mimo vaši profesi, kterým se ráda věnujete?

Nebudete mi to věřit, ale již druhým rokem jsem externí redaktorkou časopisu pro maminky s dětmi „Máma a já“. Mám možnost psát o tématech, která mne zajímají. Pro mě je to velký relax. Kromě rozhovorů se známými osobnostmi jsem psala například o šikaně, drogách, o tom, jak se mají maminky a děti v Japonsku, a mnoho dalších článků. V současné době mi v časopise běží hudební seriál složený z českých a moravských písniček a říkadel.

Jaký máte názor na dnešní politickou situaci ve vztahu k umění?

Když nejsou peníze, první to odnese kultura.

Jaké koncerty chystáte na letošní rok a kde by se s vámi mohli naši čtenáři setkat?

V březnu mě měl možnost slyšet posluchačů na festivalu v Berlíně, a protože jsem vyhrála konkurz prestižní americké agentury ConcertArtist, čekají mne příštích pět let sólová koncertní turné po USA a Kanadě. A potom celá řada koncertů po republice, na které se moc těším.

Za rozhovor děkuje Ivana Urválková
Foto: archiv Žofie Vokálkové, autoři:
Marie Votavová, Josef Louda

